

for a living planet

WWF-Cambodia

21, Street 322, BoeungKeng Kang I, Phnom Penh, Cambodia P.O. Box: 2467

Tel: +855 23 218 034

Fax: +855 23 211 909

www.wwf.org.kh

www.panda.org/greatermekong

wwfcambodia@wwf.org.kh

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន	សម្រាប់ចេញផ្សាយបន្ទាន់

ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ដោយម៉ត់ចត់និងតឹងរ៉ឹងរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ធានាបាននូវការអនុវត្តច្បាប់ដោយម៉ត់ចត់និងតឹងរ៉ឹង លើការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យបានម៉ត់ចត់និងតឹងរ៉ឹង

ការសិក្សាវាយតម្លៃបឋមមួយបានបង្ហាញថា ត្រីគល់រាំង ត្រីត្រសក់ក្រហម ត្រីខ្លា ត្រីក្របី ត្រីត្រចៀកដំរី និងបំបែលយក្ស ទឹកសាប សុទ្ធសឹងជាត្រីដែលស្ថិតក្នុងចំណោមត្រីចំនួន ៣៥ ប្រភេទ កំពុងត្រូវបានគេដាក់លក់នៅតាមទីផ្សារត្រីក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា និងត្រូវបានគេនាំចេញទៅលក់នៅប្រទេសជិតខាងមួយចំនួនទៀតផង។ ត្រីគល់រាំង និងត្រីត្រសក់ ក្រហម ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទជិតផុតពូជជាសកល និងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ចំណែកឯត្រីខ្លា ត្រីក្របី ត្រីត្រចៀក ដំរី សុទ្ធសឹងជាប្រភេទកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ក្នុងឱកាសទិវាមច្ចុជាតិលើកទី២០ នៅថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០ នេះ រដ្ឋបាលជលផល និងអង្គការ WWF សូម អំពាវនាវដល់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធទាំងអស់មេត្តាចាត់វិធានការជាបន្ទាន់លើការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យបានម៉ត់ចត់និងតឹងរ៉ឹង រឹងបំផុតចំពោះរាល់ការនេសាទនិងការជួញដូរត្រីជិតផុតពូជដែលកំពុងកើតឡើងនៅក្នុងតំបន់តាមបណ្តោយដង ទន្លេមេគង្គ។ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនិងជួញដូរត្រីជិតផុតពូជប្រភេទនេះមិនត្រឹមតែជាទង្វើខុសច្បាប់ប៉ុណ្ណោះទេ សកម្មភាព នេះកំពុងបង្កហានិភ័យខ្ពស់គួរឱ្យព្រួយបារម្ភដល់ធនធានជលផលកម្ពុជា ពិសេសប្រភេទត្រីមពូជសំខាន់ៗ និងសត្វ ផ្សេងទៀតដែលជាបេតិកភណ្ឌមានជីវិតរបស់ជាតិយើងផងដែរ។ រដ្ឋបាលជលផល អាជ្ញាធរដែនដី អង្គការ WWF និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទៀត បាននឹងកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ការពារ និងថែរក្សាមិនឱ្យធនធានជីវិតនេះបាត់បង់។ មិនតែ ប៉ុណ្ណោះ រដ្ឋបាលជលផល និងអង្គការ WWF ក៏បានដាក់ចេញនូវអនុសាសន៍មួយចំនួនផងដែរ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព នៃការអនុវត្តច្បាប់ជលផលចំពោះការនេសាទនិងជួញដូរត្រីខុសច្បាប់ បន្ទាប់ពីស្ថាប័នទាំងពីរនេះបានបញ្ចប់ការសិក្សា វាយតម្លៃបឋមស្តីពីការនេសាទ និងការជួញដូរត្រីខុសច្បាប់នៅក្នុងតំបន់តាមបណ្តោយដងទន្លេមេគង្គកាលពីដើមឆ្នាំ ២០២០ នេះ។

ឯកឧត្តម អេង ជាសាន ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលបន្ទុកជាប្រធាន រដ្ឋបាលជលផល មានប្រសាសន៍ថា៖ “អ្នកនេសាទត្រី អ្នកទិញត្រី និងឈ្នួញកណ្តាល មិនសូវយល់ដឹងអំពីច្បាប់ស្តីពីជលផល និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិ នានា ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារ និងការគ្រប់គ្រងធនធានជលផលទេ ជាពិសេសប្រភេទជលផលកំពុងទទួលរងការគំរាម កំហែង ដែលយើងត្រូវរួមគ្នាអភិរក្សកុំឱ្យបាត់បង់។ ខ្ញុំសូមស្នើយ៉ាងទទួលបានដល់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ឱ្យបង្កើនការអប់រំ និងផ្សព្វផ្សាយបន្ថែមទៀតជូនដល់ប្រជាជននេសាទ និងសហគមន៍មូលដ្ឋានដែលរស់នៅតាមបណ្តោយដងទន្លេមេគង្គ អំពី ច្បាប់ស្តីពីជលផល និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិផ្សេងទៀតជាធរមាន ក៏ដូចជាបំផុសស្មារតីរបស់ប្រជាជនឱ្យចូលរួមការ

ពារ និងថែរក្សាធនធានជលផលកម្ពុជាកុំឱ្យបាត់បង់ ហើយបន្តលើកទឹកចិត្តប្រជាជនឱ្យចាប់យកជម្រើសមុខរបរផ្សេង ទៀតបន្ថែមពីលើការនេសាទ។”

របាយការណ៍ស្តីពីការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ដោយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលខេត្តក្រចេះនិងស្ទឹងត្រែង មន្ត្រីឆ្នាំទន្លេ និងអង្គការ WWF បានបង្ហាញថា មានការកើនឡើងនូវសកម្មភាពនេសាទនៅក្នុងដែនអភិរក្សដែលជាតំបន់ច្បាប់ហាមឃាត់ មិនឱ្យមានការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទដូចជា៖ សំណាញ់ មងបណ្តែត មងកាំង សន្ទូចរនង ឧបករណ៍ឆក់ និងថ្នាំ បំពុល។ ផ្អែកតាមរបាយការណ៍ដដែលនេះ ចំនួនមងនេសាទដែលក្រុមការងារដកហូតបានពីការបង្ក្រាបបទល្មើសជល ផលក្នុងចន្លោះខែធ្នូឆ្នាំ២០១៩ ដល់ខែឧសភាឆ្នាំ២០២០ បានកើនឡើងចំនួន ៣៨ ភាគរយ ដែលប្រវែងមងដកហូតបាន សរុបមានចំនួន ៣៩.១៦២ ម៉ែត្រ បើប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នានៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨និង២០១៩ ដែលមងដកហូត បានមានប្រវែងសរុបតែ ២៨.៤៣៥ ម៉ែត្រ។ ដូចគ្នានេះដែរ ការប្រើប្រាស់សន្ទូចរនងមានការកើនឡើងចំនួន ៤៦ ភាគរយ ដែលប្រវែងសន្ទូចរនងដកហូតបានចន្លោះខែធ្នូឆ្នាំ២០១៩ ដល់ខែឧសភាឆ្នាំ២០២០ សរុបមានចំនួន ៣៧.០៤០ ម៉ែត្រ បើប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នានៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨និង២០១៩ មានប្រវែងតែ ២៥.៤៣៧ ម៉ែត្រ។

លោក សេង ឡឿង នាយកអង្គការ WWF មានប្រសាសន៍ថា៖ “ខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់ លំដាប់ថ្នាក់ទាំងអស់មេត្តាបង្កើនការវិភាគនឹងលើការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត និងបង្កើនយន្តការ ត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំនៅតាមបណ្តាទីផ្សារ និងដេប៉ូទិញ-លក់ត្រី ព្រមទាំងដាក់ពិន័យឱ្យបានធ្ងន់ធ្ងរបំផុតដល់ជនល្មើស ទាំងឡាយណាដែលធ្វើសកម្មភាពនេសាទនៅក្នុងតំបន់ហាមឃាត់ និងធ្វើពាណិជ្ជកម្មប្រភេទត្រីជិតផុតពូជនិងត្រីមេពូជ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។”

អនុសាសន៍សំខាន់ៗដែលត្រូវបានដាក់ចេញដើម្បីអភិរក្សប្រភេទត្រីកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ជិតផុតពូជរួមមាន៖ ១/បង្កើនការ អប់រំនិងផ្សព្វផ្សាយជូនដល់អ្នកប្រកបរបរលក់ត្រី និងឈ្នួញកណ្តាល ដើម្បីបញ្ឈប់ការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ស្តីពីជលផល និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ ២/បន្តតាមដានសកម្មភាពនេសាទខុសច្បាប់ដែលប្រើឧបករណ៍ឆក់ និងកំណត់ឱ្យបានច្បាស់នូវខ្យល់ស្ទាត់ដូចត្រីខុសច្បាប់។ ៣/វិភាគនឹងការអនុវត្តច្បាប់ដោយមានការចូលរួមរបស់អាជ្ញា ធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីបញ្ឈប់ការប្រមូលផលត្រី និងផ្លូវដឹកជញ្ជូនត្រីដែលបានមកពីសកម្មភាពនេសាទខុសច្បាប់នៅតាមដង ទន្លេ ក៏ដូចជាដើម្បីបញ្ឈប់ការលក់ត្រីដែលជាប្រភេទកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់នៅតាមទីផ្សារ។ ៤/ក្រុមការងារល្បាតចល័តដែល មានសមាសភាពដឹកនាំដោយប្រធាននិងអនុប្រធានក្រុមឆ្នាំទន្លេត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់នានាចំពោះការជួញដូរត្រីខុស ច្បាប់ រាប់បញ្ចូលទាំងប្រភេទត្រីកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់។

លោក សេង ឡឿង មានប្រសាសន៍បន្ថែមទៀតថា៖ “អង្គការ WWF ត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុងការគាំទ្រ និងសហការ ជាមួយរដ្ឋបាលជលផល ខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទក្នុងខេត្តក្រចេះ និងស្ទឹងត្រែង ព្រមទាំងអាជ្ញាធរខេត្ត និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដើម្បីអនុវត្តអនុសាសន៍និងវិធានការបន្ទាន់នានា ក្នុងគោលដៅ បង្កើនការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។”

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង៖

លោក ទេព អស្មារិទ្ធ ប្រធានកិច្ចការសាធារណៈ និងគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន នៃអង្គការ WWF-កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខ៖ ០១២ ៩៥៧ ៩១៩
អ៊ីម៉ែល៖ asnarith.tep@wwf.org.kh

តំណសម្រាប់ទាញយករូបភាព៖

<https://drive.google.com/drive/folders/1y6FHRwKBnpEjdbIOD1waxuigmniQtT2O?usp=sharing>

កំណត់ចំណាំសម្រាប់អ្នកនិពន្ធ៖

អង្គការ WWF-កម្ពុជា ដោយមានការសហការពីសំណាក់រដ្ឋបាលជលផល និងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលខេត្តក្រចេះ បានបញ្ចប់ការសិក្សាអង្កេតដោយប្រើរយៈពេលខ្លីនៅក្នុងខែមករាឆ្នាំ២០២០ ដើម្បីស្វែងយល់អំពីបរិមាណនិងប្រភេទត្រីដែលត្រូវបានគេដាក់លក់នៅលើទីផ្សារក្នុងខេត្តក្រចេះ ពោលគឺ កំណត់អំពីអត្រានៃផលចាប់នៃប្រភេទត្រីផ្សេងៗគ្នា បរិមាណត្រី និងប្រភេទត្រី ដែលគេប្រមូលបានមកពីសកម្មភាពនេសាទតាមទន្លេមេគង្គ។

ការសិក្សាអង្កេតនេះប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រពីរ រួមមាន ការសង្កេតនៅលើទីផ្សារ និងការចុះទៅតាមតំបន់គោលដៅក្នុងមូលដ្ឋាន។ ក្នុងអំឡុងពេលសិក្សាអង្កេតពីថ្ងៃទី៧ ដល់ថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវបានកត់ត្រាទុកនូវទិន្នន័យត្រីដែលត្រូវបានគេដាក់លក់នៅលើទីផ្សារក្នុងខេត្តក្រចេះ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃស្ថានភាពរងគ្រោះថ្នាក់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃចំណាត់ថ្នាក់របស់អង្គការសហភាពអន្តរជាតិសម្រាប់អភិរក្សធម្មជាតិ IUCN និងចំណាត់ថ្នាក់ចែងដោយច្បាប់ស្តីអំពីជលផលនិងបញ្ជីប្រភេទត្រីទទួលរងគ្រោះថ្នាក់របស់រដ្ឋបាលជលផលកម្ពុជា។ ព័ត៌មានស្តីពីឈ្មោះប្រភេទត្រី បរិមាណត្រី ទម្ងន់ជាមធ្យមនិងតម្លៃត្រីដែលត្រូវបានលក់នៅលើទីផ្សារ ត្រូវបានប្រមូលនិងកត់ត្រាសម្រាប់ការវិភាគ។ ក្រៅពីការប្រមូលទិន្នន័យទាំងនេះ ក្រុមការងារក៏បានជួបសម្ភាសន៍ផងដែរ ជាមួយអ្នកនេសាទចំនួនប្រាំពីរនាក់ ឈ្មួញត្រីបួននាក់ ឆ្នាំទន្លេបីនាក់ និងសមាជិកសហគមន៍នេសាទចំនួនបួននាក់ ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានទាក់ទងនឹងសកម្មភាពនេសាទនៅតាមមូលដ្ឋាន ក៏ដូចជាដើម្បីស្វែងយល់អំពីខ្សែសង្វាក់ទីផ្សារទិញលក់ត្រីផងដែរ។

លទ្ធផលនៃការអង្កេតទីផ្សារលក់ដូរត្រី ក្នុងខេត្តក្រចេះ បានរកឃើញថា ត្រីសរុបចំនួន ៣៥ ប្រភេទ មានដាក់លក់នៅតាមផ្សារត្រីក្នុងខេត្តក្រចេះ។ ការអង្កេតដោយប្រើពេលសរុបចំនួន១៨ថ្ងៃ បានកត់ត្រាត្រីដែលមានបរិមាណ សរុប ៥.៥៩៦ គីឡូក្រាម (ជាមធ្យម ៣១០ គីឡូក្រាមក្នុងមួយថ្ងៃ ក្នុងចន្លោះ ៨៣-៥៧៥ គីឡូក្រាម) មានដាក់លក់នៅទីផ្សារ។ ខ្សែសង្វាក់ជួញដូរត្រីនេះគឺចាប់ផ្តើមពីអ្នកនេសាទទៅកាន់ឈ្មួញកណ្តាល បន្ទាប់មកពីឈ្មួញកណ្តាលទៅកាន់អ្នកលក់រាយ និងពីអ្នកលក់រាយទៅកាន់ អតិថិជន។ ការជួញដូរត្រីនេះប្រមូលផ្តុំនៅទីតាំងធំៗចំនួនបី រួមមាន នៅកោះខ្មែរ អូរម្រះ និងត្បូងខ្លា។ ត្រីដែលបានប្រមូលទិញពីទីតាំងទាំងនេះ ត្រូវបានដឹកជញ្ជូនទៅទីផ្សារនៅខេត្តស្ទឹងត្រែង បន្ទាប់មកបញ្ជូនទៅខេត្តរតនគិរី និងបន្តទៅប្រទេសវៀតណាម ហើយដឹកជញ្ជូនទៅកាន់ប្រទេសឡាវដោយកាត់តាមអន្លង់ទឹកឈើទាល។ ចំណែកការដឹកជញ្ជូនទៅកាន់ទីផ្សារនៅរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តសៀមរាប គឺតាមរយៈរថយន្តឈ្នួល ដោយទីតាំងនៃប្រមូលផ្តុំការជួញដូរត្រី ស្ថិតនៅក្នុងស្រុកសំបូរ និងឃុំសណ្តាន់ ដែលជាចំណុចឆ្លងកាត់ សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនត្រីបន្តទៅទីរួមខេត្តក្រចេះ និងបន្ទាប់មកទៅរាជធានីភ្នំពេញ។

អំពីអង្គការ WWF-កម្ពុជា៖

អង្គការ WWF ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៨ ។ បេសកកម្មរបស់អង្គការ WWF គឺធានាឱ្យមានការចូលរួមគាំទ្រពីមនុស្សគ្រប់រូបដើម្បីធ្វើការអភិរក្សនូវជីវៈចម្រុះដ៏សម្បូរបែបនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ អង្គការ WWF-កម្ពុជា នឹងជម្រុញឱ្យមានឱកាសថ្មីៗជាច្រើនដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវកម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

សម្រាប់ព័ត៌មានលម្អិតសូមចូលទៅកាន់គេហទំព័ររបស់អង្គការ WWF-កម្ពុជា wwf.org.kh